

Major dělostřelectva Jaroslav KRÁTKÝ

* 8. 10. 1911 Střížov

† 1945 (?)

Jaroslav Krátký se narodil 8. října 1911 ve Střížově, okres Třebíč. Absolvoval osm tříd reálného gymnázia v Třebíči, které zakončil v r. 1931 maturitou. Dne 1. října 1931 nastoupil vojenskou prezenční službu k první rotě pěšího pluku č. 31 „Arco“ v Jihlavě. O pět dní později byl odeslán do školy pro důstojníky lehkého dělostřelectva v záloze do Litoměřic. Po jejím absolvování začal v hodnosti četaře aspiranta studovat v říjnu 1932 Vojenskou akademii v Hranicích na Moravě, kterou ukončil 30. června 1934.

Jako nižší důstojník byl – v hodnosti poručíka dělostřelectva – přidělen k dělostřeleckému pluku č. 6 „Irkutskému“ do Znojma, kde postupně vykonával různé funkce. Ve školním roce 1935-36 navštěvoval aplikační dělostřeleckou školu a o rok později se stal absolventem měříčského dělostřeleckého kurzu. Dne 16. února 1939 byl nadporučík dělostřelectva Jaroslav Krátký ustanoven učitelem ve Škole pro důstojníky lehkého dělostřelectva v záloze v Jihlavě, kde ho zastihlo i březnové rozbití Česko-Slovenské republiky.

Již 27. května 1939 ilegálně překročil u Ostravy hranice tzv. protektorátu Čechy a Morava s cílem podílet se na vojenském odboji proti německému nacismu. Dne 5. června vstoupil na čs. konzulátu v polském Krakově do čs. zahraniční jednotky a o dvanáct dní později byl odeslán druhým transportem čs. vlastenců na lodi Sobieski z přístavu Gdyně do Francie, kam dorazil 21. června.

Po vyplnění nutných formalit byl 4. srpna prezentován u francouzského 6. dělostřeleckého pluku „Dakar-Afrique Occidentale“ a později odeslán do Dakar. Po necelém měsíci byl přidělen na čs. konzulát do Paříže, odkud v polovině března 1940 odešel jako velitel pařížského transportu čs. dobrovolníků do Agde. Npor. děl. J. Krátký se zde stal velitelem 7. baterie prvního dělostřeleckého pluku.

Po porážce Francie odjel se svými vojáky 7. července 1940 lodí Viceroy of India do Velké Británie. Na britské půdě byl zařazen k dělostřeleckému oddílu 1, ve kterém zastával různé funkce. S účinností od 28. října 1941 byl povýšen na kapitána dělostřelectva a následně absolvoval zvláštní útočný kurz v Camus Darah a parašutistický kurz v Rinway. Koncem ledna 1942 byl odvelen ke správě druhého odboru čs. MNO do Londýna a 5. února zařazen do zvláštní skupiny D prvního oddělení odboru.

Dne 20. března 1942, podle oficiální zprávy, odjel k čs. jednotce na Střední východ. Ve skutečnosti se kpt. děl. Jaroslav Krátký už od konce října 1941 připravoval k plnění zásadního úkolu zvláštní operace KARAS druhého odboru čs. MNO, která měla za cíl zpravodajsky působit na Slovensku. Krátce před odjezdem převzal diplomatický pas č. 1217, vystavený na jméno Jaroslav Karas, tiskový atašé, a vydal se přes Nigérii, Súdán, Egypt, Palestinu, Libanon a Sýrii do turecké Ankary. Zde se koncem června 1942 přihlásil u pplk. Jaroslava Hájička, velitele čs. vojenské mise na Středním východě. Oficiálně se prezentoval jako zaměstnanec čs. zastupitelství. Zde působil až do počátku března 1944, kdy dostal úkol navázat radioelektrické spojení mezi čs. demokratickým

odbojem na Slovensku a čs. odbojovým centrem v Londýně, ke kterému zatím nedošlo ani po několika pokusech pracovníků firem Baťa a Dovus a jejich spolupracovníků.

Dne 3. března 1944 kpt. děl. J. Krátký odcestoval na pas pracovníka Dovusu Dezidera Bukovinského vlakem přes Balkán do Bratislavy. Zde se spojil s JUDr. Júliem Kirsteuerem, příslušníkem vojenského odboje na Slovensku, Rudolfem Fraštackým a dalšími členy odbojových skupin Flóra a Justícia. Po celé období působení na Slovensku, tj. od konce března do počátku listopadu 1944, vystupoval štabní kapitán dělostřelectva Jaroslav Krátký (hodnost udělena 1. srpna 1944) pod jménem Ing. Otto Brückner, v radiotelegrafickém a vojenském styku jako Zdena.

Škpt. děl. Jaroslav Krátký již 22. dubna 1944 splnil svůj hlavní úkol, když navázal prostřednictvím vysíláčky Leo spojení přímo s vojenskou rádiovou ústřednou v Anglii. Později k plnění svého zpravodajského úkolu využíval stanici Vít a Marienka, jejichž prostřednictvím především v průběhu Slovenského národního povstání odeslal ze Slovenska do Londýna několik stovek aktuálních zpráv o vojenské a politické situaci na Slovensku, kterými přispěl ke kontinuitě čs. domácího a zahraničního odboje.

Po celé období svého působení na Slovensku (v období Slovenského národního povstání konkrétně na Sliachi, v Banské Bystrici a na povstaleckých frontách) vystupoval jako čs. vlastenec a voják československé armády. Povstání na Slovensku chápal jako československou odbojovou akci, která bude mít pokračování i na území Moravy a Čech. Proto se současně snažil vytvořit síť zpravodajců v protektorátu a zároveň navázat spojení mezi vojenským velitelem povstání generálem Jánem Golianem a velitelem plánovaných vojenských akcí na Moravě a v Čechách generálem Vojtěchem Lužou, vojenským velitelem Rady tří.

Škpt. děl. Jaroslav Krátký po celé období Slovenského národního povstání (29. 8. – 28. 10. 1944) plnil funkci styčného důstojníka čs. MNO u první československé armády na Slovensku a byl třetím nejdůležitějším mužem (po velitelích gen. J. Golianovi a gen. R. Viestovi) v první československé armádě na Slovensku. Důsledně vystupoval ve prospěch čs. demokratického odboje a za osvobození a obnovení Československa.

Dbal o apolitizaci první čs. armády na Slovensku a její suverenitu, za což byl již 4. září 1944 ve Sliachi zatčen kpt. Rudé armády A. S. Jegorovem (propuštěn na intervenci gen. J. Goliana) a stal se stálým objektem kritiky Komunistické strany Slovenska v čele s JUDr. G. Husákem. Za vynikající výsledky ve věcech zpravodajských a styčných byl dne 15. září 1944 gen. Jánem Golianem, navržen na mimořádné povýšení a vyznamenání Čs. medailí za zásluhy, což československé ministerstvo obrany v Londýně respektovalo.

Dne 3. listopadu 1944 byl major dělostřelectva Jaroslav Krátký zajat spolu s veliteli první čs. armády na Slovensku v Pohronském Bukovci příslušníky německého pohotovostního oddílu Einsatzkommando 14 a vyšetřován v Banské Bystrici a v Bratislavě, později odtransportován do Berlína. Zde byl opět vyslýchán a pravděpodobně odsouzen k trestu smrti a popraven. Místo a okolnosti jeho smrti dodnes nejsou objasněny. V roce 1946 byl čs. úřady prohlášen za nezvěstného, později za mrtvého.

Osud majora Jaroslava Krátkého nebyl mnohým lidem lhostejný, avšak až po roce 1989 došlo k veřejnému docenění jeho vlastenectví. V den 80. výročí Československé republiky šesti vojákům československé armády prezident republiky propůjčil Řád Bílého lva – vojenskou skupinu. Tím šestým byl, jako jediný bez generálské hodnosti, major dělostřelectva Jaroslav Krátký.

PhDr. Zlatica Zudová-Lešková, CSc.